

Notat

27. oktober 2021

Høringsnotat vedrørende forslag til Lov om velfærd

Forslag til Lov om velfærd har været sendt i høring hos Beskæftigelsesministeriet, Børne- og Undervisningsministeriet, Digitaliseringsstyrelsen, Erhvervsministeriet, Forsvarsministeriet, Indenrigs- og Boligministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Kulturministeriet, Miljøministeriet, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Skatteministeriet, Social- og Ældreministeriet, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Transportministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet, Udlændinge- og Integrationsministeriet, Akademikerne, Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Danmarks Nationalbank, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Erhverv, Dansk Industri, Danske Regioner, Fagbevægelsens Hovedorganisation, Formandskabet for De Økonomiske Råd, Kommunernes Landsforening og Rigsrevisionen.

Der er modtaget høringssvar med bemærkninger fra Danske Fysioterapeuter, Kommunernes Landsforening, Lægemiddelindustriforeningen, Dansk Ældreråd, FOA, Ældre Sagen, Danske Regioner, Dansk Industri, Dansk Erhverv, Akademikerne, Lægeforeningen, Dansk Arbejdsgiverforening og Fagbevægelsens Hovedorganisation.

En kopi af de modtagne høringssvar vedlægges.

De modtagne høringssvar og Finansministeriets bemærkninger hertil er sammenfattet i følgende oversigt:

Høringspart	Høringssvar	Finansministeriets bemærkninger hertil
Danske Fysioterapeuter	1) Der er i høj grad behov for tiltag, der forbedrer befolkningens helbredstilstand, hvis man vil høste frugterne af sund aldring. Det bør der tages højde for, før end man korrigerer for sund aldring i det demografiske træk.	1) Overordnet beregnes det demografiske træk på det offentlige forbrug ved mekanisk at sammenholde den forventede befolkningsudvikling med senest tilgængelige oplysninger for det samlede offentlige forbrug i nationalregnskabet, dog med en korrektion for delvis sund aldring. Korrektionen for sund aldring hviler på en observeret sammenhæng

		mellem alder, restlevetid og udgiftstræk.
Kommunernes Landsforening	<p>1) KL bemærker, at en væsentlig del af den demografiske udfordring kan henføres til kommunerne, som i høj grad bærer udgifterne til ældre og børn.</p> <p>2) KL bemærker endeligt, at det er afgørende, at den samlede forbrugsvækst, der skal modsvare væksten i det demografiske træk ikke indeholder bundne midler til nye opgaver og lovgivning, da de i så fald ikke også kan dække det demografiske træk.</p>	<p>1) Den offentlige forbrugsvækst udmøntes årligt, herunder i forbindelse med de årlige økonomiaftaler med kommuner og regioner.</p> <p>2) Der udarbejdes et samlet skøn for den offentlige forbrugsvækst. Den samlede offentlige forbrugsvækst skal som minimum modsvare det samlede demografiske træk.</p>
Lægemiddelindustriforeningen	<p>1) Med lovforslaget vil sundhedsudgifterne alene øges med det demografiske træk. Det vil alt andet lige medføre, at kvaliteten i sundhedsvæsenets ydelser i stort omfang vil blive fastlåst på nuværende niveau med de eksisterende behandlingstilbud og teknologier, der anvendes i dag og med begrænset mulighed for at kunne tage ny innovation i brug.</p> <p>2) Med Velfærdsloven bliver beregningen af det demografiske træk helt afgørende. Derfor skal forudsætninger, grundlag og metode for beregning af det demografiske træk være transparente og of-</p>	<p>1) Velfærdslovens formål er at sikre en minimumsvækst i det offentlige forbrug, der svarer til udviklingen i befolkningen. Det er ikke en begrænsning ift. at aftale yderligere løft. Loven vil ikke stå i vejen for yderligere udvikling og innovation.</p> <p>2) Som beskrevet i lovforslaget er det forudsat, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside.</p> <p>3) Finansministeriets beregning af det demografiske træk indarbejder en korrektion for delvis sund aldring. Baggrun-</p>

	<p>fentligt tilgængelige, ligesom der bør gennemføres følsomhedsanalyser af beregningen.</p> <p>3) Lif vil opfordre til, at beregningen af det demografiske træk tager højde for <i>steeping</i> frem for en automatisk antagelse om sund aldring.</p>	<p>den er, at helbredsrelaterede udgifter til personer på et givet alderstrin er betydeligt højere for personer, der har få leveår tilbage, i forhold til personer på samme alderstrin med flere leveår tilbage. I takt med, at en mindre andel på et givet alderstrin forventes at være i terminalfasen i befolkningsprognosen, er det således forudsat, at aldersgruppen vil udgøre et mindre udgiftspres blandt de helbredsrelaterede udgifter. Metoden hviler altså på en observeret sammenhæng mellem alder, restlevetid og udgiftstræk. Ift. indregning af mervækst i sundhedsudgifterne/<i>steeping</i>, så er det grundlæggende vigtigt at holde sig for øje, at Finansministeriets beregning af det demografiske træk ikke er en udgiftsprognose (altså et bud på en udgiftsudvikling). Det er derimod en mekanisk beregning af den demografisk betingede udgiftsvækst, hvis der kun tages udgangspunkt i en forventet befolkningsudvikling.</p>
Dansk Ælde­råd	<p>1) Lovforslaget forholder sig alene til, hvor stort det samlede offentlige forbrug skal være, men ikke hvordan det skal fordeles mellem sektorer, serviceområder og institutioner.</p>	<p>1) Lovforslaget tager udgangspunkt i, at skønnet for den offentlige forbrugsvækst i august måned som minimum skal modsvare den opgjorte vækst i det demografiske træk. Der udarbejdes et</p>

	<p>2) Dansk Ældreråd mener, at kommunerne bør være forpligtede til at anvende demografimodeler i budgetlægningen på ældreområdet.</p> <p>3) Dansk Ældreråd ser desuden gerne, at der fra statslig side gives adgang til flere kommunale nøgletal, som gør det muligt at se de kommunale velfærdsprioriteringer i relation til antallet af ældre.</p>	<p>samlet skøn for den offentlige forbrugsvækst, som ikke kan underopdeles på sektorer, serviceområder og institutioner.</p> <p>2) Velfærdslovens formål er at sikre en minimumsvækst i det offentlige forbrug. Der lægges med forslaget ikke op til at indføre nye procesregler i relation til den kommunale budgetlægning.</p> <p>3) Velfærdsloven er en rammelov, der har til formål at sikre, at pengene følger med, når demografien ændrer sig, herunder både som følge af ældre borgere, børn, unge mv. Velfærdsloven vedrører ikke offentliggørelse af nøgletal mv., herunder for enkelte udgiftsområder.</p>
FOA	<p>1) FOA mener ikke, at lovforslaget vil sikre, at det demografiske træk på velfærden dækkes.</p> <p>2) Lovforslaget indeholder ikke reelt forpligtelser til en velfærdsprioritering af den samlede vækst i det offentlige forbrug. Det bør indeholde krav om en udmøntning af udgiftsvæksten på de enkelte delrammer, der fastsættes i henhold til Budgetloven.</p> <p>3) Denne regulering bør tage hensyn til det fulde</p>	<p>1) Velfærdsloven sikrer, at det offentlige forbrug som minimum vokser svarende til det demografiske træk.</p> <p>2) Skønnet for den offentlige forbrugsvækst er en samlet opgørelse, som ikke kan underopdeles på sektorer, serviceområder og institutioner. Den offentlige forbrugsvækst udmøntes årligt, herunder i forbindelse med de årlige økonomiaftaler med kommuner og regioner.</p>

	<p>demografiske træk uden at indregne delvis sund aldring. Man bør styre efter et prioriteringsrum, hvor den demografiske fastsatte basisudvikling i de enkelte udgiftsrammer er bagtæppet.</p> <p>4) Det understreges, at der er en lang række udfordringer med udviklingen i udgiftsbehov på social- og sundhedsområdet, som ikke løses af lovforslaget, og at der skal være plads til et tydeligt velfærdsloft ud over demografien.</p>	<p>3) I beregningen af det demografiske træk sammenholdes befolkningsudviklingen med de nuværende omkostningsmønstre (samt en korrektion for delvis sund aldring, som hviler på en observeret sammenhæng mellem alder, restlevetid og udgiftstræk). Det er vigtigt at holde sig for øje, at beregningen af det demografiske træk ikke er en udgiftsprognose, men derimod en mekanisk beregning af det kun den demografisk betingede udgiftsvækst.</p> <p>4) Det fremgår tydeligt af loven, at det er det demografiske træk, der dækkes. Velfærdsloven sikrer, at den offentlige forbrugsvækst som minimum stiger svarende til det demografiske træk, så pengene følger med, når demografien ændrer sig. Velfærdsloven ændrer således ikke på, at de konkrete årlige velfærdsprioriteringer fastlægges i finansloven og økonomiaftalerne med kommuner og regioner.</p>
Ældre Sagen	<p>1) Loven bør sætte krav til demografisikring af de dele af det offentlige forbrug, der påvirkes af demografien, i stedet for det samlede offentlige forbrug.</p> <p>2) Kommunerne skal bruge en standardiseret</p>	<p>1) Velfærdsloven sikrer, at det offentlige forbrug som minimum vokser svarende til det demografiske træk. Velfærdsloven ændrer ikke på, at de konkrete årlige velfærdsprioriteringer fastlægges i finansloven og økonomiaftalerne med</p>

	<p>demografimodel til at dokumentere graden af demografisering på de enkelte velfærdsområder.</p> <p>3) Der bør sættes indgå en række minimumskrav i loven til principperne for beregning af det demografiske træk. De Økonomiske Råd bør inddrages som part i beregningerne.</p> <p>4) Det skal tydeligt fremgå, at loven kun sikrer midler til dækning af det demografiske træk og ikke dækning af de stigende krav, der følger af økonomisk vækst og udvikling</p>	<p>kommuner og regioner, ligesom serviceniveauet og antal medarbejdere på det enkelte sygehus, plejehjem, børnehave mv. vil afhænge af de lokale behov og prioriteringer ude i kommunerne og regionerne.</p> <p>2) Velfærdslovens formål er at sikre en minimumsvækst i det offentlige forbrug. Der lægges med forslaget ikke op til at indføre nye procesregler i relation til den kommunale budgetlægning. Der udarbejdes et samlet skøn for den offentlige forbrugsvækst, som ikke kan underopdeles på sektorer, serviceområder og institutioner.</p> <p>3) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk samt, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside.</p> <p>4) Det fremgår tydeligt af loven, at det er det demografiske træk, der dækkes.</p>
Danske Regioner	<p>1) Velfærdsloven dækker ikke den mervækst, der er behov for ud over den demografiske vækst. Regionerne må i praksis selv prioritere de faste</p>	<p>1) Velfærdsloven sikrer, at den offentlige forbrugsvækst som minimum stiger svarende til det demografiske træk, så pengene følger med,</p>

	<p>regninger, som ikke i samme grad er styret af den demografiske udvikling. Lovens minimumskrav sikrer dermed ikke et minimum ift. et uændret serviceniveau.</p> <p>2) Det bemærkes, at en offentliggørelse i august måned falder uhensigtsmæssigt ift. de årlige økonomiforhandlinger og anmoder derfor om, at offentliggørelsen ligger i foråret eventuelt sammen med maj redegørelsen for dansk økonomi.</p> <p>3) Det forventes, at der ifm. offentliggørelsen af metodevalg også indgår de bagvedliggende beregninger, som danner grundlaget for beregningen af det demografiske træk.</p>	<p>når demografien ændrer sig.</p> <p>2) August måned er valgt for at sikre, at regeringen lever op til loven på tidspunktet for fremsættelse af finanslovsforslaget.</p> <p>3) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside. Finansministeriet opfordrer desuden eksterne interessenter at efterspørger yderligere metodebeskrivelse mv., hvis det ikke fremgår af ministeriets hjemmeside.</p>
Dansk Industri	<p>1) DI kan ikke bakke op om lovforslaget og bemærker, at den fastsatte år-til-år vækst skal baseres på et beregningsteknisk mål uden, at der skeles til, hvad pengene skal bruges på, hvor meget der fås for pengene, og hvor meget det offentlige forbrug er løftet i foregående år.</p> <p>2) Der er ikke længere fokus på de mere end 500 mia. kr., der allerede bruges i dag, men alene</p>	<p>1)-6) Velfærdsloven er en rammelov, der har til formål at sikre, at pengene følger med, når demografien ændrer sig. Velfærdsloven er fuldt finansieret inden for de samlede finanspolitiske rammer frem mod 2025. Velfærdsloven vil ikke reducere behovet for skarp prioritering af de offentlige udgifter. Velfærdsloven er ikke en hindring for, at der kan ske effektivisering inden for det offentlige forbrug. Hvis der er mere effektive måder at løse</p>

	<p>fokus på væksten i det offentlige.</p> <p>3) Velfærdsloven kan føre til endnu større offentlige udgiftsstigninger. Målet for væksten i det offentlige forbrug set over en årrække vil hele tiden rykke sig opad.</p> <p>4) Realvæksten i det offentlige forbrug afhænger af andet end politik, eksempelvis aktivitetsbaserede udgifter. Selvom man politisk måtte beslutte sig for en bestemt offentlig realvækst, er det ikke kun nye politiske prioriteringer, der bestemmer realvæksten, og realvæksten vil i praksis som oftest blive noget andet end det, man sigtede efter.</p> <p>5) Fokus bør være på kvalitet og politiske ønsker. Lovforslaget sikrer ikke et løft af velfærden, men kun et løft af de offentlige forbrugsudgifter, som ifølge lovforslaget hverken skal målrettes et bestemt område eller tage hensyn til muligheden for, at der kan frigøres midler inden for den allerede store base af offentlige forbrugsudgifter på mere end 500 mia. kr.</p> <p>6) En vedtagelse af lovforslaget vil fjerne en del af det politiske prioriteringsrum. Velfærdsloven</p>	<p>opgaverne på, kan man gøre det. I givet fald betyder det, at der frigøres ressourcer som kan forbedre den offentlig service på samme eller andre områder.</p>
--	---	--

	<p>vil indebære, at det offentlige forbrug alt andet lige skal øges tilsvarende til omprioriteringen, selvom der for borgeren ikke er en ændring i den oplevede service, og den ellers provenuneutrale omlægning, vil på den måde få negative konsekvenser for den offentlige saldo.</p>	
Dansk Erhverv	<p>1) Dansk Erhverv anbefaler, at lovforslaget bortfalder. Der sikres ingen steder, at der er råd til de stigende udgifter, som lovforslaget per automatik vil medføre. Det anbefales, at der tilføjes en bestemmelse om, at det offentlige forbrug strukturelt aldrig må udgøre mere end 25 pct. af BNP, der er det historiske gennemsnit siden 1990. Såfremt måltallet overskrides, bør der præsenteres initiativer, der genskaber balancen ved enten af nedbringe forbruget eller øge BNP.</p> <p>2) Dansk Erhverv er uenig i den grundlæggende præmis for lovforslaget om, at velfærd skal måles alene i kroner og ører. Der er ingen garanti for, at velfærden bliver bedre, blot fordi man øger udgifterne. Man risikerer, at velfærden bliver dyrere, uden kvaliteten øges. Det anbefales, at der besluttet initiativer til at sikre</p>	<p>1) Velfærdsloven er fuldt finansieret inden for de finanspolitiske rammer frem mod 2025 og vil skulle forvaltes inden for eksisterende finanspolitiske rammer.</p> <p>2) Der er ingen garanti for et højere serviceniveau med et højere udgiftsniveau. Formålet med velfærdsloven er så vidt muligt at sikre, at den offentlige service ikke falder, og det er alt andet lige lettere, hvis det offentlige forbrug vokser svarende til det demografiske træk. Den offentlige forbrugsvækst udmøntes årligt, herunder i forbindelse med de årlige økonomiaftaler med kommuner og regioner.</p> <p>3) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk</p>

	<p>større åbenhed i den kommunale velfærds-økonomi, så der kan føres politisk kontrol med, at de penge, der afsættes til velfærd, kommer borgerne til gode.</p> <p>Lovforslaget lægger unødvendige bindinger på det makropolitisk manøvrerum. Det anbefales, at der som minimum indføres en solnedgangsklausul i loven, så den uhensigtsmæssige automatik, der følger med lovforslaget, ikke binder dansk økonomisk politik fremover.</p> <p>3) Såfremt lovforslaget bliver vedtaget foreslår Dansk Erhverv specifikke justeringer af tilgangen til anvendelse af demografiske træk. For det første, at output-metoden benyttes frem for input-metoden, og at der lægges op til produktivitetfremgang. For det andet, at den kollektive del af det offentlige forbrug ikke bør indgå i udregningen af det demografiske træk.</p>	<p>samt, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside. Det er desuden vigtigt at holde sig for øje, at Finansministeriets beregning af det demografiske træk ikke er en udgiftsproggnose, men en mekanisk beregning af den kun demografisk betingede udgiftsvækst.</p>
Akademikerne	<p>1) Det bemærkes, at der med indførelsen af en sådan lov kan være en risiko for, at fremtidens velfærd bliver til en minimumsmodel, som blot viderefører løsningerne fra året forinden og alene baserer sig på den mekaniske opgørelse af de forventede udgifter.</p>	<p>1) Med loven dækkes det demografiske træk, udmøntet som et løft af den offentlige forbrugs-vækst der som minimum stiger svarende til det demografiske træk, så pengene følger med, når demografien ændrer sig. Den offentlige forbrugs-vækst udmøntes årligt,</p>

	<p>Det foreslås, at det afspejles i lovforslaget, at regeringen har til ansvar at sikre, at velfærdsloven ikke skaber uhensigtsmæssige incitamenter til ikke at prioritere forbedringer og udvikling af velfærden.</p> <p>2) Der skal tages højde for løndannelsen på velfærdsområdet, og lønudviklingen i det offentlige i forhold til det private skal ligeledes taget i betragtning.</p> <p>3) Det bør overvejes, om det bør tages andre velfærdsydelse i betragtning i den årlige redegørelse end dem, der indgår i Danmarks Statistiks opgørelse af offentligt forbrug.</p> <p>4) Der opfordres til, at Finansministeriet i forarbejdet til lovforslaget tager ligestillingsmæssige konsekvenser i betragtning.</p> <p>5) Yngre Læger og Overlægeföreningen bemærker i tillæg til Akademikernes høringssvar, at beregningerne af demografiens betydning for sundhedsområdet bør suppleres med nye oplysninger om <i>steeping</i>. Der er desuden behov for at indregne merudgifter til nye og mere virksomme behandlinger</p>	<p>herunder i forbindelse med de årlige økonomiaftaler med kommuner og regioner. Velfærdsloven ændrer således ikke på, at der lokalt fortsat skal sikres løbende prioritering af overordnede rammeløft, bl.a. afspejlende behov og teknologisk udvikling mv.</p> <p>2) Lovforslaget tager kun udgangspunkt i skønnet for realvæksten i det offentlige forbrug. Skønnet for det offentlige forbrug laves blandt andet på baggrund af skøn for den offentlige lønudvikling.</p> <p>3) Lovforslaget vedrører kun det offentlige forbrug.</p> <p>4) Lovforslaget vurderes ikke at have ligestillingsmæssige konsekvenser.</p> <p>5) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk samt, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside. Ift. indregning af mervækst i sundhedsudgifter/steeping, så er det grundlæggende vigtigt at holde sig for øje, at Finansministeriets beregning af det demografiske</p>
--	--	--

	<p>på sundhedsområdet, herunder ny medicin.</p> <p>6) Danske Fysioterapeuter bemærker i tillæg til Akademikernes hørings-svar, at der er behov for tiltag, der forbedrer be-folkningens helbredstil-stand, såfremt man vil høste frugterne af sund aldring, og det bør der tages højde for, førend man korrigerer for sund aldring i det demografi-ske træk.</p> <p>7) Ergoterapeutforenin-gen bemærker i tillæg til Akademikernes hørings-svar, at der inden for sundhedsområdet kan være andre ydelser med stor betydning for den samlede velfærd, end de der i dag indgår i Dan-marks Statistiks opgø-relse af offentligt for-brug. Disse bør identifi-ceres og vurderes i sam-arbejde med kommuner og regioner, i forbindelse med det lovforbere-dende arbejde.</p>	<p>træk ikke er en udgifts-prognose (altså et bud på en udgiftsudvikling). Det er derimod en me-kanisk beregning af, den demografisk betingede udgiftsvækst, hvis der kun tages udgangspunkt i en forventet befolk-ningsudvikling.</p> <p>6) Overordnet beregnes det demografiske træk på det offentlige forbrug ved mekanisk at sam-menholde den forven-tede befolkningsudvik-ling med senest tilgænge-lige oplysninger for det samlede offentlige for-brug i nationalregnska-bet, dog med en korrek-tion for delvis sund ald-ring. Korrektionen for sund aldring hviler på en observeret sammenhæng mellem alder, restlevetid og udgiftstræk.</p> <p>7) Lovforslaget vedrører kun væksten i det offent-lige forbrug.</p>
--	---	--

Lægeforeningen	<p>1) Lægeforeningen bemærker, at metoden for opgørelsen af det demografiske træk skal tage højde for den identificerede <i>steeping</i>-effekt, som VIVE har dokumenteret i analysen Fremtidens Sundhedsudgifter (2020).</p> <p>2) Beregningerne bør suppleres med opgørelser på sektorniveau.</p> <p>3) Der skal tages højde for, at der år for år er stigende udgifter til bedre behandlinger og ny teknologi, herunder ny medicin, som ikke er omfattet af demografiske træk. Loven skal således enten medtage de forventede strukturelle udgifter til teknologi eller kun holde opgørelsen af de offentlige udgifter op mod de udgifter, der er afholdt på grund af den ændrede befolknings sammensætning. Gør man ikke det, vil man i fremtiden ikke kunne leve op til danskernes forventninger til sundhedsvæsenet.</p>	<p>1) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk samt, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside. Ift. af indregning af mer-vækst i sundhedsudgifterne/<i>steeping</i>, så er det grundlæggende vigtigt at holde sig for øje, at Finansministeriets beregning af det demografiske træk ikke er en udgiftsproggnose (altså et bud på en udgiftsudvikling). Det er derimod en mekanisk beregning af den demografisk betingede udgiftsvækst, hvis der kun tages udgangspunkt i en forventet befolkningsudvikling.</p> <p>2) Der udarbejdes et samlet skøn for den offentlige forbrugsvækst, som ikke kan underopdeles på sektorer, serviceområder og institutioner.</p> <p>3) Loven dækker det demografiske træk og sikrer, at den offentlige forbrugsvækst som minimum stiger svarende til det demografiske træk, så pengene følger med, når demografien</p>

		ændrer sig. Velfærdsloven ændrer således ikke på, at de konkrete årlige velfærdsprioriteringer fastlægges i finansloven og økonomiaftalerne med kommuner og regioner.
Dansk Arbejdsgiverforening	<p>1) Dansk Arbejdsgiverforening bemærker, at lovforslaget vil svække produktivitetsudviklingen i den offentlige sektor yderligere, og at det sandsynligvis vil øge væksten i det offentlige forbrug, da lovgivningen alene er en minimumsvækst. Lovforslaget vil derfor svække væksten i dansk økonomi</p> <p>2) Ved at lovgive om niveauet for den offentlige udgiftsvækst frakobles udgiftsniveauet i det offentlige forbrug værdiskabelsen i den private sektor. Lovforslaget vil gøre det sværere for private virksomheder at rekruttere de nødvendige medarbejdere og dermed øge lønomkostningerne til skade for virksomhedernes konkurrenceevne.</p> <p>3) Med sikkerheden for løbende at blive tildelt yderligere midler vil presset på den offentlige</p>	<p>1) Velfærdsloven sikrer, at den offentlige forbrugsvækst som minimum stiger svarende til det demografiske træk, så pengene følger med, når demografien ændrer sig. Der er ikke belæg for, at velfærdsloven skulle forringe produktivitetsudviklingen.</p> <p>2) Velfærdsloven ændrer ikke ved, at de konkrete årlige prioriteringer fastlægges i økonomiaftalerne med kommuner og regioner samt i finansloven. Det er op til de enkelte institutioner i stat, kommuner og regioner at prioritere midlerne mellem offentligt ansatte og køb af private varer og tjenester.</p> <p>3) Velfærdsloven er ikke en hindring for, at der kan ske effektivisering inden for det offentlige forbrug. Hvis der er mere effektive måder at løse opgaverne på, kan man gøre det. Det betyder bare, at der frigøres</p>

	<p>sektor for at udvikle mere effektive produktionsformer blive svækket. Det vil forringe den samlede velstand i Danmark.</p> <p>4) Lovforslaget bidrager med en bund under den offentlige udgiftsvækst og skaber dermed forventninger om en yderligere udgiftsvækst i det offentlige forbrug ved finanslovsforhandlinger og ved forhandlinger om økonomiaftaler med kommuner og regioner. Denne mekanisme vil yderligere skævvride balancen mellem den private og offentlige sektor.</p>	<p>ressourcer som kan forbedre den offentlig service på samme eller andre områder.</p> <p>4) Velfærdsloven er fuldt finansieret inden for de finanspolitiske rammer frem mod 2025 og vil skulle forvaltes inden for de eksisterende finanspolitiske rammer.</p>
Fagbevægelsens Hovedorganisation	<p>1) FH bemærker, at det demografiske træk bør beregnes uden en antagelse om sund aldring, da det er et beregnings-teknisk element, og ikke et udtryk for garanterede gevinster.</p> <p>2) Lovforslaget indeholder ikke forpligtigelser om prioriteringer af det demografiske træk. Det er dermed ikke givet, at demografimidlerne prioriteres til udgiftsområder med demografisk træk. Loven bør derfor indeholde klarere retningslinjer om en udmøntning af et demografiske træk.</p> <p>3) Udgiftsvæksten som følge af det demografiske træk bør indarbejdes</p>	<p>1) Finansministeriets korrektion for delvis sund aldring – hvor den anvendte metode hviler på en observeret sammenhæng mellem alder, restlevetid og udgiftstræk – ligger ca. midt i mellem et scenarie, hvor der forudsættes ingen sund aldring (dvs. udgifterne forudsættes uændrede på hvert alderstrin i forhold til lønudviklingen) og et scenarie, hvor der antages fuld sund aldring (dvs. udgifterne afhænger af restlevetiden og ikke alderen som sådan). Et scenarie med fuld sund aldring anslås at undervurdere det demografisk betingede udgiftspres, mens et scena-</p>

	<p>i udgiftslofterne for hhv. kommuner, regioner og stat, så sektorernes økonomi ikke udhules, når der kommer flere borgere.</p> <p>4) FH foreslår, at man i tillæg til en årlig regulering af det offentlige forbrug med mindst den demografiske udvikling, erstatter det nuværende økonomiske råderum med et prioriteringsrum. Prioriteringsrummet angiver det økonomiske rum, der er til prioritering af nye udgifter, efter man har afsat midler til det demografiske træk i det offentlige forbrug.</p> <p>5) Grundforløbet i Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger bør fremadrettet være det demografiske træk (uden indregning af sund aldring) fremfor som i dag, hvor råderummet beregnes med udgangspunkt i et uændret reelt offentligt forbrug.</p> <p>6) FH bemærker, at man bør tage højde for, at der er udgiftsområder i den offentlige sektor, som er underlagt et stort udgiftspres, som kan forvride beregningen af det demografiske træk, eksempelvis sundhedssektoren.</p>	<p>rie helt uden sund aldring anslås at overvurdere det demografiske betingede udgiftspres. Der henvises i øvrigt til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk.</p> <p>2) Velfærdsloven ændrer ikke ved, at den offentlige forbrugsvækst prioriteres som led i økonomiaftalerne med kommuner og regioner samt i finansloven.</p> <p>3) Den offentlige forbrugsvækst udmøntes årligt ifm. økonomiaftalerne med kommuner og regioner og finanslovsforslaget.</p> <p>4) Af hensynet til fuld transparens og en så retvisende mellemfristede fremskrivning som muligt, offentliggøres det fulde finanspolitiske råderum fortsat.</p> <p>5) Lovforslaget vedrører ikke Finansministeriets mellemfristede fremskrivninger.</p> <p>6) Beregningen af det demografiske træk blev senest opdateret i forbindelse med den mellemfristede fremskrivning i august 2021, hvor at der i beregningen bl.a. indgår en korrektion for</p>
--	--	---

	<p>7) FH anbefaler, at Finansministeriet fremlægger en grundig beskrivelse af metode og beregningsgrundlaget i den nuværende metode inden loven vedtages.</p> <p>8) FH foreslår, at der foretages en evaluering af metoden til beregning af det demografiske træk efter en nærmere bestemt årrække, eksempelvis fire år. Her skal det bl.a. undersøges om det vil være hensigtsmæssigt om opfyldelse af loven beregnes over en flerårig periode frem for hvert år.</p> <p>9) Ved offentliggørelsen af realvæksten i det offentlige forbrug i Økonomisk Redegørelse bør der underopdeles på sektorer og udgiftsområder.</p> <p>10) Det foreslås i lovforslaget, at skønnet over realvæksten i det offentlige forbrug sker i august, dvs. før finansloven er vedtaget. Som lovforslaget er nu, kan det ikke udelukkes, at der i forbindelse med finanslovsforhandlingerne gennemføres besparelser, der indebærer at realvæksten i det offentlige forbrug ikke lever op til lovforslagets krav om, at realvæksten i det offentlige forbrug som minimum skal modsvare væksten i det demografi-</p>	<p>udgifter relateret til covid-19. Der henvises i øvrigt til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk.</p> <p>7) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside</p> <p>8) Der henvises til lovforslaget, hvor det er bemærket, at Finansministeren kan bestemme den nærmere metode for opgørelsen af væksten i det demografiske træk samt at Finansministeren offentliggør den anvendte metode på ministeriets hjemmeside.</p> <p>9) Der udarbejdes et samlet skøn for den offentlige forbrugsvækst, som ikke kan underopdeles på sektorer, serviceområder og institutioner.</p> <p>10) Det fremgår af bemærkningerne til §2 stk. 1, at for så vidt angår nye tiltag, som finansministeren fremsætter på regeringens vegne efter august måned, finder bestemmelsen anvendelse på den måde, at disse forudsættes ikke isoleret</p>
--	--	---

	<p>ske træk. Der bør i lovforslaget tages højde for denne situation og indeholde en mekanisme, der medfører, at situationen ikke kan opstå.</p> <p>11) FH mener, at lovforslaget med fordel kan indeholde en præcisering af den foreslåede undtagelsesklausul i loven. Det vil være relevant at få præciseret i lovens bemærkninger, hvad der konkret menes med alvorlige økonomiske tilbageslag og begivenheder uden for statens kontrol. Derudover skal det præciseres, om undtagelsen skal begrundes i exceptionelle forhold i det indeværende finansår eller det kommende finansår eller begge dele.</p>	<p>set at reducere realvæksten i det offentlige forbrug for det kommende finansår således, at denne ikke længere modsvarer væksten i det demografiske træk.</p> <p>11) Der henvises til lovforslagets bemærkninger, der angiver, at undtagelsesklausulen kan finde anvendelse ved exceptionelle omstændigheder, som har væsentlige konsekvenser for tilrettelæggelsen af finanspolitikken og for forbrugsvæksten i det kommende finansår.</p>
--	--	---